

Biện pháp quản lý hoạt động tự đánh giá chất lượng giáo dục và đào tạo đáp ứng chuẩn đầu ra ở Học viện Hải quân

Nguyễn Quang Hưng

*Thiếu tá, Lớp cao học QLGD, Hệ 5, Học viện Chính trị

Received: 18/1/2023; Accepted: 24/1/2023; Published: 30/1/2023

Abstract: As a result of the integration trend as well as the demand of providing high quality human resources to meet the requirements of the task of building the revolutionary, regular, elite and modern navy, it is more and more requisite to assure the educational quality. The key and important aspect, self-assessment, is one of the first steps in the overall activities of educational quality verification in Naval Academy today. The good management of the self-assessment of educational quality facilitates the Academy's firm development, affirming the position and reaching the standards of quality and guaranteed conditions.

Keywords: self-assessment; self-assessment management; Naval Academy

1. Đặt vấn đề

Quản lý hoạt động tự đánh giá rất đa dạng và phức tạp, không chỉ là công cụ sắc bén góp phần tăng cường hiệu quả chất lượng giáo dục và đào tạo mà còn là nhiệm vụ trọng tâm của học viện, nhà trường quân đội trong đó có Học viện Hải quân, Trần Khánh Đức (2004) với công trình “Quản lý và kiểm định chất lượng đào tạo nhân lực” đã phân tích kiểm định chất lượng cơ sở giáo dục hay kiểm định chương trình giáo dục chỉ thực hiện được một cách có hiệu quả khi việc xây dựng hệ thống đảm bảo chất lượng trong nhà trường được giải quyết.

Các nghiên cứu trong và ngoài nước đã có đề cập đến quy trình kiểm định chất lượng giáo dục bao gồm tự đánh giá, đánh giá ngoài và công nhận cấp độ chất lượng, đồng thời cũng phân tích đến các yếu tố kỹ thuật trong quy trình tự đánh giá.

Nghị quyết số 29- NQ/TW về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế đã nêu rõ mục tiêu: “Tạo chuyển biến căn bản, mạnh mẽ về chất lượng, hiệu quả GD&ĐT; đáp ứng ngày càng tốt hơn công cuộc xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và nhu cầu học tập của nhân dân”. Để đạt mục tiêu thì yêu cầu cấp thiết giáo dục Việt Nam phải đổi mới để hội nhập, mà điểm then chốt là phải phấn đấu vươn tới một chuẩn chung về chương trình đào tạo, mô hình quản lý, với trọng tâm là chuẩn về chất lượng và các điều kiện đảm bảo chất lượng. Tự đánh

giá chất lượng giáo dục ở các trường đại học là khâu then chốt, quan trọng và là một trong những công đoạn đầu tiên trong tổng thể các hoạt động kiểm định chất lượng giáo dục; giúp các cơ sở giáo dục tự rà soát, xem xét, đánh giá đúng thực trạng hoạt động của mình, cung cấp luận cứ khoa học cho việc lập và triển khai các kế hoạch cải tiến, nâng cao chất lượng Giáo dục và Đào tạo, phục vụ cho việc điều chỉnh mục tiêu GD&ĐT cho giai đoạn tiếp theo hướng cao hơn.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng quản lý tự đánh giá chất lượng ở Học viện Hải quân

Mục tiêu được đề ra trong chiến lược phát triển Giáo dục và Đào tạo của nhà trường là xây dựng Học viện Hải quân thành trường đại học định hướng ứng dụng theo mô hình nhà trường thông minh, có uy tín trong lĩnh vực đào tạo sỹ quan Hải quân, nghiên cứu khoa học quân sự Hải quân; cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng Quân chủng Hải quân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại. Để thực hiện hiện tốt sứ mệnh và mục tiêu ấy, trong suốt quá trình xây dựng và phát triển, Học viện Hải quân luôn quan tâm chú trọng phát triển nhiều mặt, nhiều yếu tố, vận dụng nhiều biện pháp nhằm không ngừng nâng cao chất lượng Giáo dục và Đào tạo trong đó, quản lý tự đánh giá chất lượng giáo dục là một trong những cách thức được Học viện Hải quân quan tâm sau sắc.

Nhìn chung, tự đánh giá chất lượng ở Học viện

Hải quân đã được quản lý và thực hiện có nề nếp, bảo đảm đúng quy trình góp phần không nhỏ nâng cao chất lượng GD&ĐT ở Học viện Hải quân thời gian vừa qua.

Tuy nhiên, công tác quản lý tự đánh giá đôi lúc chưa được lãnh đạo, chỉ huy các cấp, lực lượng sư phạm và cơ quan chức năng quan tâm, nhận thức một cách đúng đắn, đầy đủ về ý nghĩa, tầm quan trọng của nó; một số điều kiện bảo đảm cho công tác này chưa được coi trọng, đầu tư một cách thích đáng. Tự đánh giá tuy đã được triển khai song chưa đạt kết quả như mong muốn, trong đó, cách thức, biện pháp tổ chức triển khai chưa được nghiên cứu thấu đáo; công tác tập huấn, bồi dưỡng kỹ năng tự đánh giá cho các lực lượng tham gia chưa thường xuyên, chưa đi vào chiều sâu, thiếu tính chuyên nghiệp; việc tổ chức lực lượng và công tác phối hợp hiệp đồng trong tự đánh giá chưa thật chặt chẽ. Việc thu thập minh chứng còn gặp nhiều khó khăn. Việc phân tích nội hàm các tiêu chí chưa tỷ mỉ, chưa phù hợp với tình hình thực hiện nhiệm vụ của Học viện. Đánh giá chất lượng các hoạt động GD&ĐT theo các tiêu chuẩn, chỉ số ở mặt định tính, thiếu sự lượng hóa chi tiết, cụ thể; một số đánh giá né tránh hoặc làm nhẹ đi phần nào vì tư tưởng lo ngại ảnh hưởng đến phong trào thi đua của đơn vị...

2.2. Một số biện pháp quản lý tự đánh giá chất lượng giáo dục góp phần nâng cao chất lượng Giáo dục và Đào tạo đáp ứng chuẩn đầu ra ở Học viện Hải quân

2.2.1. Nâng cao nhận thức của lực lượng trong toàn Học viện về tự đánh giá chất lượng giáo dục.

Tự đánh giá chất lượng giáo dục chỉ được thực hiện tốt khi có sự nhận thức đúng đắn của nhà quản lý và các lực lượng, bộ phận có liên quan. Do vậy, đây là biện pháp giữ vai trò nền tảng ban đầu cho hoạt động tự đánh giá chất lượng giáo dục để triển khai có kết quả; giúp cho lãnh đạo, chỉ huy học viện hiểu thực chất, đánh giá đúng về thực lực, tìm ra những biện pháp phát huy thế mạnh, khắc phục những yếu kém, sai sót, góp phần nâng cao chất lượng GD-ĐT trong thời gian tới. Nâng cao nhận thức giúp cho các lực lượng trong Học viện nắm được ý nghĩa, vai trò và mục đích của tự đánh giá; nhận thức rõ ràng về vai trò, trách nhiệm, quyền hạn của mỗi thành viên trong Hội đồng tự đánh giá, có sự tận tâm, trung thực, sáng tạo, có hành động đúng trong công việc nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động tự đánh giá.

2.2.2. Bồi dưỡng năng lực chuyên môn về tự đánh giá trong kiểm định chất lượng giáo dục cho đội ngũ CBQLGD, cán bộ, giảng viên ở Học viện Hải quân

Kiểm định chất lượng giáo dục là hoạt động đánh giá và công nhận mức độ cơ sở giáo dục hay chương trình đào tạo theo các trình độ đạt tiêu chuẩn chất lượng giáo dục do Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành. Để phục vụ tốt cho kiểm định thì tự đánh giá là khâu đầu tiên và cực kỳ quan trọng. Căn cứ vào bản báo cáo tự đánh giá của nhà trường đoàn kiểm định tiến hành các hoạt động đánh giá ngoài. Bồi dưỡng kỹ năng tự đánh giá cho đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục, giảng viên và nhân viên, đặc biệt là cán bộ làm công tác khảo thí và kiểm định chất lượng GD, ĐT, các thành viên trong Hội đồng tự đánh giá và các nhóm chuyên trách là biện pháp cơ bản quan trọng, có ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng, hiệu quả của hoạt động tự đánh giá. Quản lý tốt việc bồi dưỡng kỹ năng cho các lực lượng tham gia hoạt động tự đánh giá là trực tiếp tạo nên chất lượng của từng cá nhân và các tổ chức trong các học viện, tạo nên sức mạnh tổng hợp bảo đảm cho hoạt động tự đánh giá của Học viện Hải quân diễn ra đúng kế hoạch, đúng quy trình, thủ tục và bảo đảm nâng cao chất lượng, hiệu quả.

2.2.3. Xây dựng kế hoạch tự đánh giá phù hợp với yêu cầu thực tiễn của Học viện

Biện pháp này rất cần thiết bởi vì xây dựng kế hoạch hoạt động phù hợp là khâu đầu tiên trong quản lý giáo dục nói chung, quản lý hoạt động tự đánh giá chất lượng giáo dục nói riêng. Do vậy, đây là biện pháp cơ bản quan trọng có tính chất then chốt trong hệ thống biện pháp; bởi vì, việc xây dựng kế hoạch quản hoạt động này một cách hợp lý sẽ quyết định đến tiến độ và hiệu quả tự đánh giá chất lượng giáo dục ở Học viện Hải quân. Việc tiến hành kế hoạch hóa tự đánh giá chất lượng giáo dục có vị trí đặc biệt quan trọng, vừa có ý nghĩa lâu dài, vừa đáp ứng yêu cầu trước mắt, đồng thời tạo thế chủ động trong quá trình thực hiện. Xây dựng kế hoạch tự đánh giá chất lượng giáo dục phải đảm bảo tính khoa học và hợp lý. Thực hiện tốt công việc này sẽ tránh được tính tùy tiện, giản đơn trong thực tiễn và để các chủ thể tự đánh giá chủ động, phát huy trách nhiệm, thấy được toàn bộ khối lượng công việc từ lúc khởi đầu đến khi kết thúc.

2.2.4. Thường xuyên kiện toàn nhân sự và tăng cường hiệu quả hoạt động của Hội đồng tự đánh giá,

nhóm chuyên trách; hoàn thiện cơ chế hoạt động và hệ thống văn bản quy định về tự đánh giá

Tự đánh giá chất lượng giáo dục là hoạt động hết sức phức tạp, hiệu quả của nó phụ thuộc vào công tác chỉ đạo của Hội đồng, sự hướng dẫn và tổ chức triển khai thực hiện của ban thư ký hội đồng và sự phối hợp chặt chẽ, nhịp nhàng, ăn khớp giữa các lực lượng tham gia, nhất là các nhóm chuyên trách. Vì vậy, cần phải củng cố, kiện toàn bộ máy quản lý, trong đó, đặc biệt chú trọng đến kiện toàn cơ quan chuyên môn Ban Khảo thí & ĐBCLGD-ĐT, Hội đồng tự đánh giá chất lượng giáo dục, Ban thư ký và các nhóm chuyên trách. Việc lựa chọn nhân lực và tổ chức bộ máy tự đánh giá một cách hợp lý, nhất là các thành viên hội đồng, kiểm định viên và thành viên các nhóm công tác sẽ quyết định đến tiến độ và hiệu quả tự đánh giá chất lượng giáo dục của Học viện.

2.2.5. Xây dựng và hoàn thiện điều kiện hỗ trợ về tài chính cho tự đánh giá

Tự đánh giá là hoạt động với rất nhiều khâu được thực hiện bởi các cá nhân, tập thể nhóm chuyên trách khác nhau, đòi hỏi tinh thần cá nhân, tập thể, sự chủ động sáng tạo của mỗi người tham gia vào hoạt động này. Đây là một hoạt động cần mang tính thường xuyên, liên tục, chính vì vậy cần có kế hoạch cụ thể, ổn định về tài chính hỗ trợ cho việc thực hiện và các thành viên tham gia thực hiện. Việc xây dựng và hoàn thiện kế hoạch tài chính cụ thể đảm bảo cho việc thực hiện các khâu trong tự đánh giá được diễn ra liền mạch, hiệu quả trong điều kiện ổn định và tối ưu nhất. Đảm bảo quyền lợi, khuyến khích, tăng cường tinh thần, động lực, sự chủ động, tính chủ động sáng tạo của lực lượng tham gia vào hoạt động tự đánh giá, từ đó mang lại hiệu quả cho hoạt động này.

2.2.6. Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin vào quản lý để làm cơ sở phục vụ cho hoạt động tự đánh giá

Thông tin, minh chứng là tài liệu, hồ sơ, văn bản, hình ảnh, nội dung phục vụ cho việc đánh giá. Tuy nhiên, hiện nay việc thu thập cũng như lưu trữ thông tin, minh chứng còn thô sơ, chưa tập trung trên một nền tảng ổn định tiện cho việc tìm kiếm sau này cũng như sự tiếp nối trong quá trình cải thiện. Việc lưu trữ, sắp xếp lượng lớn thông tin, dữ liệu còn lúng túng, mất nhiều thời gian, công sức của đội ngũ tham gia tự đánh giá, chưa kể còn rất khó kiểm soát, quản lý một cách lâu dài. Do đó, việc số hóa, đầu tư để có

thêm sự hỗ trợ của công nghệ thông tin là vô cùng cần thiết cho đội ngũ tham gia thực hiện tự đánh giá. Việc ứng dụng công nghệ thông tin sẽ giúp tiết kiệm thời gian, công sức, tiền bạc, giảm tải khối lượng việc trình bày, tổ chức, lưu trữ minh chứng, huấn hóa cấu trúc, hệ thống, hình thức báo cáo, lưu trữ lâu dài và dễ dàng trong quá trình tìm kiếm cho những lần thực hiện tiếp theo.

3. Kết luận

Tự đánh giá chất lượng giáo dục là vấn đề luôn luôn có tính thời sự, khá phức tạp nên phải duy trì thường xuyên. Chính vì vậy, cần tiếp tục tuyên truyền, nâng cao nhận thức đến các lực lượng trong học viện về kiểm định chất lượng nói chung và tự đánh giá chất lượng giáo dục nói riêng. Hoạt động tự đánh giá chất lượng giáo dục ở Học viện Hải quân được thực hiện lần đầu từ năm 2012 đến nay đã rút ra được nhiều bài học bổ ích, đặc biệt làm thay đổi nhận thức và cách thức điều hành của cán bộ quản lý giáo dục và những người trực tiếp tham gia vào tự đánh giá ở Học viện Hải quân. Việc tự đánh giá được tiến hành một cách khoa học, bài bản đã giúp các nhà quản lý thấy rõ được bức tranh thực trạng khách quan về chất lượng đào tạo của học viện để từ đó duy trì, cải tiến và nâng cao chất lượng đào tạo, đáp ứng chuẩn đầu ra ở Học viện Hải quân hiện nay./.

Tài liệu tham khảo

[1] Đảng Cộng sản Việt Nam (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TU của hội nghị lần thứ 8 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*. Hà Nội

[2] Bộ Giáo dục & Đào tạo (2017), *Thông tư 12/2017/TT-BGDĐT ngày 19/5/2017 của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT về việc ban hành quy định về kiểm định chất lượng cơ sở giáo dục đại học*". Hà Nội

[3] Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2017). *Thông tư số 12/2017/TT-BGDĐT ban hành quy định về kiểm định chất lượng cơ sở giáo dục MN*. Hà Nội.

[4].Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018a). *Thông tư số 19/2018/TT-BGDĐT về Quy định về kiểm định chất lượng giáo dục và công nhận đạt chuẩn quốc gia đối với trường mầm non*. Hà Nội.

[5] Nguyễn Đức Chính (2008), *Đo lường và đánh giá trong giáo dục và dạy học*, Khoa Sư phạm - Đại học Quốc gia Hà Nội.

[6] Trần Thị Tuyết Oanh (2014), *Đánh giá trong giáo dục*. NXB Giáo dục. Hà Nội